

การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นโดยบูรณาการแนวการสอนวรรณกรรม
สัมพันธ์ร่วมกับแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคมเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการพูดและ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาญี่ปุ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

DEVELOPMENT OF JAPANESE INSTRUCTIONAL PROCESS BY INTEGRATING
LITERATURE CIRCLES APPROACH AND SOCIAL CONSTRUCTIVISM TO
ENHANCE MATHAYOMSUKSA FIVE STUDENTS' JAPANESE SPEAKING ABILITY
AND LEARNING ACHIEVEMENT

Received: November 6, 2020 Revised: December 2, 2020 Accepted: December 17, 2020

ศิริรัตน์ ปิงเมือง^{1*} จันทพร พรหมมาศ² เด่นชัย ปราบจันดี²
Sirarat Pingmuang^{1*} Chanphorn Prommas² Denchai Prabjandee²

*Corresponding Author, E-mail: pingmuang.sirarat@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นโดยบูรณาการแนวการสอนวรรณกรรมสัมพันธ์ร่วมกับแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการพูดและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาญี่ปุ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และเพื่อศึกษาผลการใช้กระบวนการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นที่พัฒนาขึ้น การดำเนินการวิจัยมี 5 ระยะ ตามแนว ADDIE Model กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาผลการใช้เป็นนักเรียนที่เรียนแผนการเรียนศิลป์-ภาษาญี่ปุ่น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชลบุรี “สุขบท” ปีการศึกษา 2562 จำนวน 25 คน ซึ่งได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย แบบสังเกตพฤติกรรม ความสามารถด้านการพูดภาษาญี่ปุ่น และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาญี่ปุ่น ทั้งนี้การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า 1) กระบวนการเรียนการสอนที่ภาษาญี่ปุ่นที่พัฒนาขึ้น มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการพูดภาษาญี่ปุ่น และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาญี่ปุ่น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยองค์ประกอบหลักของกระบวนการเรียนการสอน มีความสอดคล้องตามแนวการสอนวรรณกรรมสัมพันธ์ที่บูรณาการร่วมกับแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคม โดยขั้นการจัดการเรียนการสอนที่เรียงลำดับอย่างต่อเนื่อง มี 3 ขั้นตอน คือ ขั้นศึกษาค้นคว้า มุ่งใช้กลุ่มขนาดเล็กที่ปรับเปลี่ยนได้ตามความสนใจของนักเรียน และการเรียนรู้

¹ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

² อาจารย์ ดร. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

แบบร่วมมือเพื่ออ่านและวิเคราะห์วรรณกรรมที่สนใจ ชั้นไตรตรงสะท้อนความคิด มุ่งให้มีการเสริมต่อการเรียนรู้จากครู โดยอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดและสรุปสิ่งที่ได้จากการศึกษา และได้ความรู้เพิ่มเติมจากครู และชั้นสร้างความคิดรวบยอด มุ่งให้นักเรียนนำเสนอผลในรูปแบบต่างๆ และการให้ข้อมูลป้อนกลับจากครูเพื่อให้นักเรียนสร้างความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเนื้อหาสาระการใช้ภาษาและวัฒนธรรมญี่ปุ่นได้ โดยแต่ละชั้นตอนส่งเสริมซึ่งกันและกันเพื่อบรรลุตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และ 2) ผลการใช้กระบวนการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นที่พัฒนาขึ้น พบว่านักเรียนที่เรียนด้วยกระบวนการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นดังกล่าว มีความสามารถด้านการพูดภาษาญี่ปุ่น และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาญี่ปุ่นหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งแสดงว่ากระบวนการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่น สามารถส่งเสริมความสามารถด้านการพูดภาษาญี่ปุ่น และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาญี่ปุ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

คำสำคัญ: กระบวนการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่น แนวการสอนวรรณกรรมสัมพันธ์ แนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคม
ความสามารถด้านการพูดภาษาญี่ปุ่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาญี่ปุ่น

Abstract

The purposes of this study were to develop a Japanese instructional process by integrating Literature Circles Approach and Social Constructivism for Mathayomsuksa five students and to study the effect of using the developed Japanese instructional process on Japanese speaking ability and Japanese learning achievement. According to the ADDIE Model, this research was conducted into 5 phases. The sample was 25 Mathayomsuksa five students of English- Japanese program at Chonburi "Sukkhobot" school for academic year 2019 who were randomly by cluster sampling. The research instrument were a Japanese speaking ability behavior observation sheet and a Japanese learning achievement test.

The data were then analyzed by using the descriptive statistics of mean and standard deviation, and dependent sample t-test. The results of the study were as follows:

1) The developed Japanese instructional process aims to enhance Japanese speaking ability and Japanese learning achievement for Mathayomsuksa five students. The learning activities compose of 3 steps were constructively aligned to Literature Circles and Social Constructivism; inquiry step, focuses on small temporary group and collaborative learning to read and analyze the literature that the students are interested in, reflection step, aims to elaborate the knowledge from teacher by discussing, exchanging ideas, and summarizing what is gained from the study and gaining additional knowledge from teacher, and concept invention step, aim for students to present results in different ways and providing feedback from teacher to enable students to construct their own concept about the content, usage of Japanese language, and culture, that are sequenced continuously to achieve the expected learning outcomes.

2) The results of using the developed instructional process showed that students who studied through the Japanese instructional process had the Japanese speaking ability and Japanese learning achievement were both significantly higher than before at the .05 level and indicated that this instructional process could promote the Japanese speaking ability and Japanese learning achievement of Mathayomsuksa five students.

Keywords: Japanese Instructional Process, Literature Circles, Social Constructivism, Japanese speaking ability, Japanese learning achievement

บทนำ

ความเป็นโลกาภิวัตน์มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของคนไทย โดยเฉพาะการติดต่อสื่อสารแสวงหาความร่วมมือ และประสานสัมพันธ์กับคนชาติอื่น เพื่อการเข้าถึงองค์ความรู้ด้านต่างๆ การดำเนินธุรกิจการค้าระหว่างประเทศ ความเข้าใจเกี่ยวกับมุมมองของชุมชนโลกและการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ดังนั้นการรู้ เข้าใจและสามารถใช้ภาษาต่างประเทศได้ จึงเป็นเรื่องสำคัญจำเป็นสำหรับคนไทยในยุคนี้ โดยเฉพาะภาษาญี่ปุ่น ซึ่งได้รับการยอมรับว่าเป็นภาษาต่างประเทศที่มีอิทธิพลต่อประเทศไทย เนื่องจากญี่ปุ่นเป็นหนึ่งในประเทศผู้นำทางเศรษฐกิจโลก และมีปริมาณเงินลงทุนการยื่นขอส่งเสริมการลงทุนในประเทศไทยสูงสุดของมูลค่าการลงทุนจากต่างชาติทั้งหมดในปัจจุบัน ทั้งนี้เห็นได้จากการที่ประเทศไทยถูกจัดอยู่ในอันดับที่ 5 ของประเทศที่มีผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นจำนวนมากที่สุดในโลก โดยเฉพาะในระดับมัธยมศึกษา (Japan foundation, 2018, pp. 1-17) อย่างไรก็ตามกระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 1-3) ได้ตระหนักถึงความสำคัญว่านักเรียนควรรู้ภาษาญี่ปุ่นเพิ่มเติมจากภาษาอังกฤษ ดังนั้นจึงกำหนดให้มีการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเพื่อเตรียมคนเข้าสู่การทำงานร่วมกับสถานประกอบการของญี่ปุ่นและการศึกษาต่อในระดับสูง รวมถึงเป็นการเพิ่มโอกาสให้คนไทยในการเข้าถึงความรู้ด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่และอุตสาหกรรมชั้นนำ แต่ทว่าผลการศึกษาที่ผ่านมาได้แสดงให้เห็นว่า การเรียนภาษาญี่ปุ่นของนักเรียนมัธยมศึกษาไทยยังพบว่า มีปัญหาดังความคิดเห็นของครูภาษาญี่ปุ่น จำนวน 106 คน (จดหมายข่าว “ตะวัน”, 2554, หน้า 1-4) และบทความของ ทาคาชิ มิอูระ (จดหมายข่าว “ตะวัน”, 2555, หน้า 8-9) ที่บ่งชี้ไปในทิศทางเดียวกันว่า นักเรียนมีความสามารถในการพูดภาษาญี่ปุ่นไม่ดีพอ ซึ่งอาจมีสาเหตุจากการที่ครูส่วนใหญ่มักสอนภาษาญี่ปุ่นโดยเน้นการสอนไวยากรณ์เป็นหลัก การเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกพูดหรือสนทนาเน้นภาษาญี่ปุ่นยังมีค่อนข้างจำกัด และนักเรียนส่วนมากเรียนเพื่อนำไปใช้ในการสอบ จึงเน้นการท่องจำคำศัพท์และความรู้ด้านไวยากรณ์ ด้วยเหตุนี้ การพัฒนานักเรียนให้สามารถพูดภาษาญี่ปุ่นได้ จึงเป็นเรื่องที่ต้องเร่งพัฒนา เพราะการพูดเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดในการติดต่อสื่อสาร และมีประสิทธิภาพมากกว่าการสื่อสารประเภทอื่น ถ้าปราศจากการพูดแล้ว การติดต่อเพื่อสื่อความรู้ ความเข้าใจ และความคิดระหว่างบุคคล จะประสบความสำเร็จได้ยาก (Frith, 1970, p. 152)

วรรณกรรมสัมพันธ์ (Literature circles approach) เป็นแนวการสอนภาษาที่ได้รับการยอมรับว่า สามารถพัฒนาทักษะการเรียนรู้ภาษาที่สองของนักเรียนได้ (DaLie, 2001, cited in Ronna, 2011, p. 72) และช่วยสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ ซึ่งทำให้นักเรียนตั้งใจเรียนรู้ โดยไม่รู้สึกรัดเครียด กลัวและวิตกกังวล นอกจากนี้ยังพัฒนา

ทักษะการสรุปความคิดรวบยอดและความสามารถในการเชื่อมโยงวรรณกรรมสู่ชีวิตประจำวัน (Jeni, Dixie, Janet, & Vferalie (2002, pp. 19-22) พัฒนาการกระบวนการคิดและทักษะทางปัญญา (Victor & Marc, 2007, pp. 1-6) รวมถึงส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณและความสามารถในการพูดของนักเรียน (Mohamed Elhess & Joy Egbert, 2015, pp. 14-15)

การเรียนสอนตามแนวการสอนวรรณกรรมสัมพันธ์ มุ่งให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง โดยเป็นผู้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองผ่านการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative learning) และการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างอิสระ (Independent learning) โดยการใช้กลุ่มขนาดเล็ก (Small temporary Group) ศึกษาวรรณกรรมที่มีความสนใจร่วมกันโดยสมาชิกในกลุ่มจะเปลี่ยนไปตามวรรณกรรมที่เลือกใหม่ สมาชิกในกลุ่มจะร่วมกันอ่านวรรณกรรมที่เลือก และจดบันทึกหรือวาดภาพเพื่อใช้เป็นแนวทางในการอ่านและการสนทนากลุ่ม ทั้งนี้แต่ละกลุ่มพูดสนทนาเกี่ยวกับวรรณกรรมอย่างเป็นกันเองหลังอ่านจบแล้ว ซึ่งจะเปิดโอกาสให้สมาชิกได้โต้แย้ง วิเคราะห์ แสดงความคิดเห็นในสิ่งที่ได้เรียนรู้ระดมความคิดเพื่อหาข้อสรุปในเนื้อหาสาระ ตลอดจนเชื่อมโยงเนื้อหาสาระของวรรณกรรมกับชีวิตตนเอง ทั้งนี้ครูคอยสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนที่เปิดโอกาสและกระตุ้นให้นักเรียนคิด ตัดสินใจเลือกสิ่งที่มีความหมายและมีคุณค่ากับตนเอง รวมถึงโอกาสที่จะทำผิดพลาดโดยไม่ต้องวิตกกังวล หรือกลัวความผิด รวมถึงอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของวรรณกรรม เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาและใจความสำคัญของวรรณกรรม (Daniels, 1994, p. 2; Jeni, Dixie, Janet, & Vferalie, 2002, pp. 19-22; Mark, 2004, pp. 3-4; Victor & Marc (2007, pp. 1-6) อย่างไรก็ดี บรรยากาศการเรียนการสอนวรรณกรรมสัมพันธ์นี้ เป็นไปตามหลักการเรียนรู้ภาษาที่สอง (Second language acquisition) ที่ว่านักเรียนจะสามารถรับภาษาได้ดีหากมีแรงจูงใจในการเรียน มั่นใจในตนเอง ไม่มี ความวิตกกังวล ซึ่งครูจะต้องใช้วิธีการต่างๆ เพื่อกำจัดหรือลดความวิตกกังวล และไม่บังคับให้พูดจนกว่านักเรียนจะมีความพร้อม (Krashen, 1982, p. 175) ดังที่ Daniels (2002, pp. 18-27) ได้นำวรรณกรรมสัมพันธ์มาใช้จัดการเรียนการสอนภาษาที่สอง โดยเน้นการใช้เนื้อหาสาระที่ให้ความสำคัญกับบริบททางด้านสังคมและวัฒนธรรมที่ซ่อนอยู่ในตัวของภาษา จัดกิจกรรมที่ทำให้นักเรียนได้ร่วมมือกันคิด และลงมือทำเพื่อสร้างผลงานของตนเอง ซึ่งผลปรากฏว่า นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในความสัมพันธ์ระหว่างภาษาและวัฒนธรรม และสามารถนำไปใช้ได้ถูกต้องและเหมาะสม นอกจากนี้ Mark Furr (2004, pp. 1-9); Poh Leng Mark (2007, pp. 998-1007); Linuar & Yamin (2015, pp. 197-207) ได้ศึกษาและได้ผลสอดคล้องกันว่า การสอนวรรณกรรมสัมพันธ์สามารถส่งเสริมความสามารถในการพูดภาษาต่างประเทศของนักเรียน อีกทั้งนักเรียนยังมีความเข้าใจในความสัมพันธ์ระหว่างภาษาและวัฒนธรรม ในด้านความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของภาษาต่างประเทศที่เรียนและวัฒนธรรมของประเทศของตนเอง ตลอดจนสามารถนำไปใช้ได้จริง

การจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ได้ให้ความสำคัญกับการที่นักเรียนเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง ครูจึงต้องเลือกใช้กระบวนการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาและสามารถพัฒนาสมรรถนะต่างๆ ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนได้ ตลอดจนการเรียนการสอนต้องท้าทายความคิดและกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้อย่างต่อเนื่องจนเกิดความเข้าใจและสามารถสร้างความรู้ของตนเองได้ในที่สุด Lev Vygotsky (1978, pp. 313-315, 321-323) เสนอแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคม (Social constructivism) ซึ่งอธิบายไว้ว่า การเรียนรู้เกิดขึ้นภายในตัวบุคคล

โดยบุคคลต้องรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง ทั้งนี้การมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางสังคม ภาษาและวัฒนธรรมมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของบุคคลนั้น นอกจากนี้การเรียนรู้ที่เกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม โดยอาศัยสื่อกลางทางวัฒนธรรม และการช่วยเหลือหรือชี้แนะจากผู้รู้หรือผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่า จะช่วยให้บุคคลสามารถแก้ปัญหาที่ตนเองไม่สามารถทำได้ ประสบการณ์ที่เกิดขึ้นนี้จะช่วยให้บุคคลเกิดการเรียนรู้และสามารถแก้ปัญหาเช่นเดียวกันนั้นได้ในอนาคต ซึ่งเรียกแนวทางดังกล่าวว่า การเสริมต่อการเรียนรู้ (Scaffolding) สำหรับการจัดการเรียนการสอนที่ใช้การเสริมต่อการเรียนรู้ จะเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมหรือทำกิจกรรมต่างๆ ระหว่างการเรียนการสอน ซึ่งนักเรียนมีทั้งสนทนาหรือตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องราวที่เรียนรู้ (Roehler & Cantlon, 1996, p. 1)

นอกจากนี้ Vygotsky (1978, pp. 86) ได้อธิบายว่า ทุกคนมีศักยภาพพร้อมที่จะเรียนรู้ได้ แต่ต้องอาศัยความช่วยเหลือหรือการชี้แนะจากผู้ที่มีความรู้หรือประสบการณ์มากกว่า เพื่อช่วยให้ตนเองเกิดการเรียนรู้และสามารถแก้ไขปัญหาได้ การเรียนรู้จึงเป็นการก้าวข้ามผ่านช่องว่างของพื้นที่รอยต่อพัฒนาการทางพุทธิปัญญาหรือการขยายขอบเขตความสามารถของบุคคล (Zone of proximal development-ZPD) นั้นให้ก้าวไปสู่จุดที่สูงขึ้นได้ และเมื่อบุคคลเกิดการเรียนรู้แล้ว การเสริมต่อการเรียนรู้จะลดลงตามระดับของการเรียนรู้ที่ค่อยๆ เพิ่มขึ้น ดังเห็นจากการนำแนวคิดดังกล่าวไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน เช่น Veeramuthu A/L Veerappan, Wei Hui Suan, & Tajularipin Sulaiman (2011, pp. 934-939) ที่พบว่า การเสริมต่อการเรียนรู้ โดยครูเป็นผู้ให้คำชี้แนะและให้ความช่วยเหลือในรูปแบบที่เหมาะสมกับระดับความสามารถ ทำให้นักเรียนสามารถใช้ไวยากรณ์ได้ถูกต้องมากขึ้น และเกิดการเรียนรู้แบบก้าวหน้าจากระดับพัฒนาการที่มีอยู่ ไปถึงระดับพัฒนาการที่มีศักยภาพที่จะไปถึง และผลการศึกษาของวิภาสิทธิ หิรัญรัตน์ (2557, หน้า 142-156) ที่พบว่า การส่งเสริมศักยภาพทางการเรียนในวิชาภาษาอังกฤษโดยใช้หลักแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคม ทำให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่ม และให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้น นอกจากนี้ สริตา บัวเขียว (2559, หน้า 1-13) ยังได้ผลการศึกษาเช่นเดียวกันว่า การเสริมต่อการเรียนรู้เป็นแนวทางที่ผู้ที่มีศักยภาพสูง สามารถนำไปใช้เพื่อช่วยผู้ที่มีศักยภาพต่ำกว่า ให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาได้อย่างเต็มตามศักยภาพ ถึงแม้ว่าการทำงานนั้นเกินระดับความสามารถที่จะกระทำได้สำเร็จด้วยตนเอง

จากความสำคัญของภาษาญี่ปุ่นและความต้องการในการใช้ภาษาญี่ปุ่นเพื่อสื่อสาร ทำงานรวมถึงศึกษาต่อของบุคคลกลุ่มต่างๆ ที่เพิ่มมากขึ้น กระบวนการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นที่ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาสมรรถนะของนักเรียนนับว่าเป็นกลไกสำคัญ โดยเฉพาะความสามารถในการพูดภาษาญี่ปุ่น ซึ่งเป็นจุดที่ควรปรับปรุงและพัฒนาสมรรถนะของนักเรียนไทย อย่างไรก็ตามก็ยังไม่ปรากฏว่า มีกระบวนการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่น ที่นำแนวการสอนวรรณกรรมสัมพันธ์บูรณาการร่วมแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคม มาใช้เป็นทฤษฎีพื้นฐาน ดังนั้นหากนำแนวการสอนวรรณกรรมสัมพันธ์และแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคม มาใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ย่อมเป็นกลไกสำคัญที่ส่งเสริมการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาญี่ปุ่นและความสามารถในการพูดภาษาญี่ปุ่นของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของการจัดการเรียนการสอนภาษาที่สองที่มุ่งเน้นให้นักเรียนนำความรู้ด้านภาษาที่เรียนไปใช้สื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง (Brown, 2007, pp. 85-88)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นโดยบูรณาการแนวการสอนวรรณกรรมสัมพันธ์ร่วมกับแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการพูดและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาญี่ปุ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
2. เพื่อศึกษาผลการใช้กระบวนการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นที่พัฒนาขึ้น ที่มีต่อความสามารถด้านการพูดและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาญี่ปุ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

คำถามการวิจัย

1. กระบวนการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นโดยบูรณาการแนวการสอนวรรณกรรมสัมพันธ์ร่วมกับแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการพูด และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาญี่ปุ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เป็นอย่างไร
2. กระบวนการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นที่พัฒนาขึ้น มีผลต่อความสามารถด้านการพูด และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาญี่ปุ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หรือไม่ อย่างไร

ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย

1. ได้แนวคิดกรรมการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นสำหรับระดับมัธยมศึกษา ซึ่งครูสามารถใช้เป็นทางเลือกในการจัดการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่น เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการพูดและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
2. เป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนภาษาที่สองสำหรับครูและผู้ที่สนใจทั่วไป เพื่อใช้ในการเสริมสร้างสมรรถนะด้านภาษาของผู้เรียน โดยมุ่งให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ภาษาผ่านวัฒนธรรม และการเสริมต่อการเรียนรู้จนทำให้ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ และความเข้าใจในภาษาได้ดียิ่งขึ้น
3. ได้แนวทางการวิจัยด้านการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นที่นำไปใช้ในการพัฒนาตัวแปรอื่นที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นของนักเรียน เช่น การคิดไตร่ตรอง (Reflective thinking) ทักษะทางสังคม (Social skill) การรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self-efficacy) เป็นต้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาผลการใช้กระบวนการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นที่พัฒนาขึ้น คือ นักเรียนที่เรียนแผนการเรียนศิลป์-ภาษาญี่ปุ่น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ (นักเรียน 2,500 คนขึ้นไป) จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18
2. ตัวแปรที่ศึกษาผล ประกอบด้วย การจัดการเรียนการสอนตามกระบวนการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นที่พัฒนาขึ้น ความสามารถด้านการพูดภาษาญี่ปุ่น และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาญี่ปุ่น
3. เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษา มีทั้งหมด 5 เรื่อง ได้แก่ การใช้ตะเกียบของคนญี่ปุ่น อาหารแดนอาทิตย์อุทัย อาหารประเภทเส้นของญี่ปุ่น ศิลปะการพับกระดาษและการทอผ้าแบบญี่ปุ่น และชาเขียวญี่ปุ่น ใช้เวลาเรื่องละ 2 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 12 ชั่วโมง

นิยามศัพท์เฉพาะ

กระบวนการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นโดยบูรณาการแนวการสอนวรรณกรรมสัมพันธ์ ร่วมกับแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคม หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่มีลำดับขั้นตอนดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งทำให้นักเรียนบรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง คือ ความสามารถด้านการพูดและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาญี่ปุ่นดีขึ้น โดยกระบวนการเรียนการสอน ประกอบด้วยหลักการ วัตถุประสงค์ขั้นการจัดการเรียนการสอน บทบาทของครูและนักเรียน และการวัดและประเมินผล ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้มีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์และสอดคล้องตามแนวการสอนวรรณกรรมสัมพันธ์และแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคม และเป็นไปตามทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาที่สอง ที่มุ่งเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนการสอน โดยมีการศึกษาวรรณกรรมที่มีเนื้อหาสาระสอดคล้องกับวัฒนธรรมญี่ปุ่นเป็นฐาน โดยผ่านการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือและการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างอิสระ ที่นักเรียนได้รวมกลุ่มศึกษาวรรณกรรมที่ตนเองสนใจ อ่าน วิเคราะห์ สนทนา แลกเปลี่ยนและสะท้อนความคิดร่วมกัน ซึ่งเป็นการเสริมต่อการเรียนรู้ที่ช่วยให้นักเรียนสามารถสร้างความรู้เกี่ยวกับวรรณกรรมที่ศึกษา ซึ่งแสดงถึงการพัฒนาการเรียนรู้ตามศักยภาพที่นักเรียนสามารถไปถึงได้

ความสามารถด้านการพูดภาษาญี่ปุ่น หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนแสดงการโต้ตอบเพื่อสื่อสารและสื่อความหมายได้อย่างถูกต้องตามหลักภาษาญี่ปุ่น และวัตถุประสงค์ในการพูด ซึ่งเป็นผลที่เกิดขึ้นจากการเรียนตามกระบวนการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นที่บูรณาการแนวการสอนวรรณกรรมสัมพันธ์ร่วมกับแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคม ซึ่งวัดได้จากแบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถด้านการพูดภาษาญี่ปุ่นที่วัดความสามารถในการสื่อสารตามแนวคิดของ Hyme (1972, pp. 269-293) คือ ความสามารถทางด้านไวยากรณ์หรือโครงสร้าง ความสามารถด้านภาษาศาสตร์เชิงสังคม ความสามารถในการใช้โครงสร้างภาษาเพื่อสื่อความหมาย และความสามารถในการใช้กลวิธีในการสื่อความหมาย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาญี่ปุ่น หมายถึง ผลที่เกิดจากการเรียนการสอนตามกระบวนการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นโดยบูรณาการแนวการสอนวรรณกรรมสัมพันธ์ร่วมกับแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคม ซึ่งวัดได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาญี่ปุ่นตามแนวทางการวัดศักยภาพในการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัยของ Bloom (1956, pp. 45-50) ใน 4 ด้าน ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจ การนำไปใช้ และการวิเคราะห์

กรอบแนวคิดในการวิจัยและพัฒนา

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัยและพัฒนา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ดำเนินการตามแนว ADDIE model ซึ่งประกอบด้วย 5 ระยะ ตามลำดับดังนี้

ระยะที่ 1 การวิเคราะห์ (Analysis phase) เป็นการศึกษาวิเคราะห์สภาพและปัญหาในการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่น เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่น กำหนดผล

การเรียนรู้ที่คาดหวัง (Expected learning outcomes) และศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นที่พัฒนาขึ้น

ระยะที่ 2 การออกแบบ (Design phase) เป็นการนำผลจากระยะที่ 1 มาใช้ในการกำหนดองค์ประกอบและแนวทางการตรวจสอบคุณภาพของกระบวนการเรียนการสอนภาษา ญี่ปุ่นและแผนการจัดการเรียนการสอน รวมถึงกำหนดลักษณะและโครงสร้างของเครื่องมือที่ใช้ใน การรวบรวมข้อมูลและแนวทางการตรวจสอบคุณภาพ คือ แบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถด้านการพูดภาษาญี่ปุ่นซึ่งประเมินความสามารถในการสื่อสาร 4 ด้าน คือ ด้านไวยากรณ์หรือโครงสร้าง ความสามารถด้านภาษาศาสตร์เชิงสังคม ความสามารถในการใช้โครงสร้างภาษาเพื่อสื่อความหมาย และความสามารถในการใช้กลวิธีในการสื่อความหมาย และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาญี่ปุ่น ซึ่งวัดความรู้ ความเข้าใจ การนำไปใช้ และการวิเคราะห์

ระยะที่ 3 การพัฒนา (Development phase) ดำเนินการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของกระบวนการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่น แผนการจัดการเรียนการสอน แบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถด้านการพูดภาษาญี่ปุ่น และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาญี่ปุ่น โดยมีการทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และนำผลมาปรับปรุงพัฒนาให้กระบวนการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ส่วนเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลมีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ระยะที่ 4 การนำไปใช้ (Implementation phase) โดยนำกระบวนการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นไปใช้เพื่อศึกษาผลที่มีต่อความสามารถด้านการพูดและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาญี่ปุ่นของนักเรียนซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) 1 ห้องเรียน จำนวนทั้งสิ้น 25 คน โดยใช้เวลาทั้งหมด 6 สัปดาห์ๆ ละ 2 ชั่วโมง

ระยะที่ 5 การประเมินผล (Evaluation phase) โดยเปรียบเทียบความสามารถด้าน การพูดภาษาญี่ปุ่น และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาญี่ปุ่นของนักเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้การทดสอบค่าสถิติที่ (t-test) แบบ Dependent sample

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่น

กระบวนการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นที่บูรณาการแนวการสอนวรรณกรรมสัมพันธ์ร่วมกับแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการพูดและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาญี่ปุ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีรายละเอียดดังนี้

หลักการ

กระบวนการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการพูดและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาญี่ปุ่นของนักเรียน มีหลักการที่เกิดจากแนวคิดทฤษฎีพื้นฐาน ดังนี้

ตารางที่ 1 ความสัมพันธ์ของหลักการและแนวคิดทฤษฎีพื้นฐานของกระบวนการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่น

สาระสำคัญของแนวคิดทฤษฎีที่เป็นพื้นฐาน	หลักการของกระบวนการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่น
<p>แนวการสอนวรรณกรรมสัมพันธ์</p> <ul style="list-style-type: none"> ให้ความสำคัญกับบริบททางด้านสังคมและวัฒนธรรมในตัวภาษา เป็นการเรียนการสอนที่นักเรียนเป็นศูนย์กลาง โดยใช้กลุ่มร่วมมือและการเรียนรู้ตัวอย่างอิสระที่เลือกศึกษาวรรณกรรมตามความสนใจ ระดมความคิด วิเคราะห์และอภิปรายเพื่อสะท้อนความคิดภายในกลุ่มเกี่ยวกับเนื้อหาและใจความสำคัญของวรรณกรรม สร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ด้านภาษา และความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเพื่อนนักเรียนด้วยกัน และครูกับนักเรียน 	<ol style="list-style-type: none"> การจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง และมุ่งใช้การเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างอิสระ (Independent learning) เพื่อสร้างแรงจูงใจและมีความสุขในการเรียนรู้ การศึกษาวรรณกรรมที่เนื้อหาสาระมีการสอดแทรกวัฒนธรรมญี่ปุ่น โดยผ่านการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative learning) ที่นักเรียนอ่านตามความสนใจ สนทนาวิเคราะห์ แลกเปลี่ยนและสะท้อนคิดร่วมกัน เป็นการเสริมต่อการเรียนรู้ที่ทำให้นักเรียนสามารถสร้างความรู้ในเรื่องที่ศึกษาได้ด้วยตนเอง การมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางสังคม ภาษา และวัฒนธรรม การช่วยเหลือและชี้แนะจากผู้รู้หรือมีประสบการณ์มากกว่าซึ่งเป็น การเสริมต่อการเรียนรู้ (Scaffolding) ที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ การช่วยเหลือเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ เป็นแบบก้าวหน้าจากระดับพัฒนาการทางพุทธิปัญญาที่มีอยู่ไปสู่ระดับพัฒนาการทางพุทธิปัญญาที่นักเรียนมีศักยภาพที่จะไปถึง (Zone of proximal development)
<p>แนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคม</p> <ul style="list-style-type: none"> นักเรียนสร้างความรู้ หรือปรับความรู้เดิมให้เข้ากับความรู้ใหม่เมื่อมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางสังคม ภาษาและวัฒนธรรม และการช่วยเหลือและชี้แนะจากผู้รู้หรือมีประสบการณ์มากกว่า การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้อื่นระหว่างการเรียนรู้ในกิจกรรมการเรียนการสอน จะช่วยให้นักเรียนสร้างความรู้โดยเปลี่ยนแปลง ความเข้าใจเดิมที่มีอยู่ให้ถูกต้องหรือซับซ้อนขึ้น นักเรียนมีช่องว่างหรือพื้นที่รอยต่อพัฒนาการแตกต่างกัน (Zone of proximal development) ดังนั้นจึงควรมีการเสริมต่อการเรียนรู้ (Scaffolding) โดยช่วยเหลือในรูปแบบที่เหมาะสมกับระดับความสามารถที่นักเรียนมีศักยภาพที่จะพัฒนาไปถึงได้ เพื่อที่จะช่วยให้นักเรียนนั้นเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง 	
<p>ทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาที่สอง</p> <ul style="list-style-type: none"> ครูต้องทำให้นักเรียนมีความเข้าใจข้อมูลทางภาษาที่ป้อนให้ โดยเลือกเนื้อหาสาระให้สัมพันธ์กับประสบการณ์และจุดมุ่งหมายของนักเรียนเป็นสำคัญ คำนึงถึงการเชื่อมโยงและความสัมพันธ์ระหว่างภาษา กับบริบททางสังคม ขนบธรรมเนียมและวัฒนธรรม และสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ที่น่าสนใจ นักเรียนมีส่วนร่วมในการสื่อสาร ทำให้ได้รับปัจจัยป้อนที่มากขึ้น ซึ่งนักเรียนจะเกิดการรับภาษาที่มากขึ้น 	

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการพูดภาษาญี่ปุ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
2. เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาญี่ปุ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

การวัดและการประเมินผล

ประเมินความสามารถด้านการพูดภาษาญี่ปุ่น โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถด้านการพูดภาษาญี่ปุ่น และประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาญี่ปุ่น โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาญี่ปุ่น

ตอนที่ 2 ผลการใช้กระบวนการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่น

1. ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการพูดภาษาญี่ปุ่นก่อนเรียนและหลังเรียนตามกระบวนการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นที่พัฒนาขึ้น

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการพูดภาษาญี่ปุ่นก่อนเรียนและหลังเรียน

กลุ่มทดลอง	n	\bar{X}	SD	df	t	p
ก่อนเรียน	25	6.96	1.62	24	52.18	.000*
หลังเรียน	25	19.28	0.88			

*p < .05

จากตารางที่ 3 พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถด้านการพูดภาษาญี่ปุ่นหลังเรียน ($\bar{X} = 19.28$, $SD = 0.88$) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 6.96$, $SD = 1.62$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า กระบวนการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นสามารถส่งเสริมความสามารถด้านการพูดภาษาญี่ปุ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาญี่ปุ่นก่อนเรียนและหลังเรียนตามกระบวนการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นที่พัฒนาขึ้น

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาญี่ปุ่นก่อนเรียนและหลังเรียน

กลุ่มทดลอง	n	\bar{X}	SD	df	t	p
ก่อนเรียน	25	15.84	12.06	24	14.44	.000*
หลังเรียน	25	25.20	7.08			

*p < .05

จากตารางที่ 4 พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาญี่ปุ่นหลังเรียน ($\bar{X} = 25.20$, $SD = 7.08$) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 15.84$, $SD = 12.06$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า กระบวนการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นสามารถส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาญี่ปุ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

อภิปรายผล

ในการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นที่นำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. กระบวนการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นที่พัฒนาขึ้น มีคุณภาพและสามารถนำไปใช้ได้จริงที่ทำให้นักเรียนเกิดผลการเรียนรู้ตามที่คาดหวังไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่ากระบวนการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่น มีแนวการสอนวรรณกรรมสัมพันธ์และแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคมเป็นพื้นฐานในการพัฒนา ซึ่งเป็นแนวคิดและทฤษฎีที่เสริมสร้างประสบการณ์ด้านภาษาและวัฒนธรรมญี่ปุ่นโดยเน้นการลงมือปฏิบัติของนักเรียน และมีการพัฒนาอย่างเป็นระบบ

ตามแนว ADDIE model และผ่านการตรวจสอบคุณภาพโดยพิจารณาความตรงของเนื้อหา (Content validity) จากผู้เชี่ยวชาญ รวมถึงการทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีการนำผลไปปรับปรุงแก้ไขให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น กระบวนการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นดังกล่าว มีการจัดการเรียนการสอน 3 ขั้นตอนที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง โดยแต่ละขั้นมีลักษณะเด่นที่ส่งเสริมและสนับสนุนกันจนทำให้นักเรียนเกิดการพัฒนาความสามารถด้านการพูดและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาญี่ปุ่น ซึ่งเป็นการบรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของกระบวนการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่น

2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการพูดภาษาญี่ปุ่นและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาญี่ปุ่นของนักเรียนหลังเรียนตามกระบวนการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่น สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ซึ่งผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า กระบวนการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่น สามารถส่งเสริมความสามารถด้านการพูดภาษาญี่ปุ่นและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาญี่ปุ่นของนักเรียนได้ ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า ในแต่ละขั้นตอนการเรียนการสอนนักเรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง และมีการเสริมต่อการเรียนรู้จากเพื่อนและครู ที่ทำให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองไปถึงระดับที่นักเรียนไปถึงได้ ดังนี้

1) ในขั้นศึกษาค้นคว้า นักเรียนรวมกลุ่มศึกษาวรรณกรรมที่ตนเองสนใจ โดยใช้แนวทางที่ช่วยกันคิด มีการสนทนา วิเคราะห์ โต้แย้ง และแลกเปลี่ยนความคิดที่ช่วยให้นักเรียนสามารถเข้าใจในสิ่งที่ศึกษาจากวรรณกรรม ซึ่งสอดคล้องดัง Victor & Marc (2007, pp. 1-6); Jeni, Dixie, Janet, & Vferlie (2002, pp. 19-22) ที่อธิบายว่า การสอนวรรณกรรมสัมพันธ์ ช่วยเสริมสร้างทักษะ การสรุปความคิดรวบยอดที่ทำให้นักเรียนสามารถอธิบายใจความสำคัญของวรรณกรรม และเป็น ดังผลการศึกษาของ Mark Furr (2004, pp. 8-9) ที่พบว่า แนวการสอนวรรณกรรมสัมพันธ์ ส่งเสริมความสามารถในการพูดของนักเรียนดีขึ้น และมีการใช้ภาษาต่างประเทศในการสนทนาภายในกลุ่มได้มากกว่า 90% นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาที่สอง ที่ระบุว่านักเรียนจะรับภาษาได้ดี หากมีแรงจูงใจในการเรียน มั่นใจและไม่วิตกกังวล และจะพูดภาษานั้นเมื่อมีความพร้อม (Krashen, 1982, p. 175) ทั้งนี้เห็นได้จากที่นักเรียนพูดว่า “หนูเลือกวรรณกรรมที่เกี่ยวกับชาเขียว เพราะอยากรู้ว่าชาเขียวญี่ปุ่นมีกี่ชนิด แต่ละชนิดมีกลิ่นและรสชาติแตกต่างกันอย่างไรแล้วทำไมถึงมีพิธีชงชา” นอกจากนี้ นักเรียนมีการวิเคราะห์สิ่งที่อ่าน ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนให้สร้างความรู้ความเข้าใจเนื้อหาต่างๆ ด้วยตนเอง (Lunenberg, 1998, pp. 75-81) และเป็นดังผลการศึกษาของ Crawl, Kaminsky & Podell (1997, p. 72), Hammond & Gibbons (2015, pp. 6-30), ฟ้าสว่าง พัฒนะพิเชฐ (2554, หน้า 41-45), วิภาลลิตี หิรัญรัตน์ (2557, หน้า 142-156) และ สรिता บัวเขียว (2559, หน้า 1-13) ที่พบว่า การส่งเสริมศักยภาพทางการเรียนภาษาที่สองโดยใช้แนวคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคมช่วยให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่มและร่วมมือในการทำกิจกรรม และทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

2) ในขั้นไตร่ตรองสะท้อนคิด นักเรียนมีโอกาสอภิปรายและแลกเปลี่ยนความคิดกับครู ทั้งนี้ครูมีการอธิบายและให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้ภาษาและวัฒนธรรมญี่ปุ่น ซึ่งทำให้เกิดความเข้าใจจนสามารถปรับความรู้เดิมให้เข้ากับความรู้ใหม่ และสรุปสร้างความรู้ได้ นอกจากนี้ จากการสังเกตพฤติกรรมนักเรียน พบว่า นักเรียนพูดภาษาญี่ปุ่นในการแสดงความคิดเห็นและโต้ตอบกับครูและเพื่อนมากขึ้น ใช้คำศัพท์และไวยากรณ์ถูกต้องเพิ่มขึ้น ดังที่นักเรียนกล่าวว่า 先生から日本語のイントネーションの説明を受けた後、「イントネーション」はとても重要なことだと僕は気づきました。もしも、イントネーションを交互に発音してしまった場合、その言葉の意味も変わってしまう可能性があるのので、僕はそれに十分注意しなければならない。」(หลังจากครูสอนการออกเสียงสูงต่ำ ผมถึงเข้าใจว่า การออกเสียง

สูงต่ำสำคัญมาก ถ้าออกเสียงสูงต่ำสลับกัน จะทำให้คำเปลี่ยนความหมายได้ ผมคงต้องระวังเป็นพิเศษ) ซึ่งเป็นดั่งแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคมที่ว่า การที่นักเรียนพูดสนทนาและอภิปรายกับเพื่อนและครู ทำให้มีโอกาสเสนอความคิดของตนเอง รับฟังและได้สะท้อนความคิดของผู้อื่น ซึ่งช่วยให้นักเรียนสามารถสร้างความรู้ได้ (Vygotsky, 1997, cited in Jeanne Ellis Ormrod, 2012, pp. 318-323; Gergen, 1995, pp. 17-39; Lunenberg, 1998, pp. 75-81) นอกจากนี้ครูยังมีการสะท้อนคิดเพื่อให้นักเรียนคิดพิจารณาเกี่ยวกับประสบการณ์ที่ผ่านมาอย่างรอบคอบ ซึ่งช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และปรับปรุงการเรียนรู้ของตนเอง (Daniels, 2002, pp. 18-27; Victor & Marc, 2007, pp.1-6) ทั้งนี้สอดคล้องดังที่ Mark (2004, pp. 3-4) พบว่า แนวการสอนวรรณกรรมสัมพันธ์ช่วยให้ผู้เรียนกระตือรือร้น กล้าพูดแสดงความคิดเห็น รวมถึงช่วยสร้างแรงจูงใจในการอ่านนอกห้องเรียน การเขียนข้อความต่างๆ เพื่อใช้อภิปรายกลุ่มและใช้ภาษาต่างประเทศระหว่างอภิปรายมากกว่า 95%

3) ในขั้นสร้างความคิดรวบยอด นักเรียนมีการสรุปเนื้อหาสาระ โครงสร้างการใช้ภาษาและวัฒนธรรมญี่ปุ่น และร่วมกันเขียนต้นฉบับเพื่อนำเสนอผลการศึกษา โดยครูให้ข้อมูลป้อนกลับ และนักเรียนสร้างความคิดรวบยอดที่ถูกต้องได้ ดังที่นักเรียนพูดว่า 「私は、日本語と日本文化について理解が出来ましたので、今後も自信持って日本語を話せる様になると思います。そして、興味がある文学を日本語で紹介出来ると思います。」 (หนูเข้าใจการใช้ภาษาญี่ปุ่น และวัฒนธรรมญี่ปุ่น ทำให้หนูมั่นใจในการพูดภาษาญี่ปุ่นมากขึ้น และสามารถนำเสนอวรรณกรรมที่สนใจเป็นภาษาญี่ปุ่นได้ด้วยค่ะ) ที่เป็นเช่นนี้เพราะ บุคคลจะสร้างความรู้ หรือความหมายของสิ่งที่รับรู้โดยอาศัยสื่อกลางทางสังคม การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและวัฒนธรรม และการช่วยเหลือหรือชี้แนะจากผู้ที่มีศักยภาพไปถึงได้ (Zone of proximal development) (Vygotsky, 1997, cited in Jeanne Ellis Ormrod, 2012, pp. 318-323; Gergen, 1995, pp. 17-39) และเป็นดังที่ Hannafin, Land, & Oliver (1999, pp. 132-133) อธิบายว่า การชี้แนะของครูช่วยให้นักเรียนสามารถเข้าใจปัญหาที่ซับซ้อนหรือที่เข้าใจคลาดเคลื่อน ซึ่งทำให้นักเรียนสร้างแนวคิดหรือความคิดรวบยอดเกี่ยวกับปัญหาได้ ซึ่งนับว่าเป็นการเสริมศักยภาพด้านความคิดรวบยอดของนักเรียน ทั้งนี้เป็นดังวิภาสสิทธิ์ หิรัญรัตน์ (2557, หน้า 142-156) ที่พบว่า การส่งเสริมศักยภาพทางการเรียนโดยใช้แนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคม ทำให้นักเรียนมีการปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และมีปฏิสัมพันธ์กันภายในกลุ่ม และให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มเป็นอย่างดี ซึ่งทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นและส่งผลให้การเรียนรู้เกิดประสิทธิภาพสูงขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1. กระบวนการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่น มุ่งให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอนที่เน้นการลงมือปฏิบัติ โดยผ่านการเรียนรู้แบบกลุ่มที่ใช้ความสนใจร่วมกันเป็นตัวกำหนดกลุ่ม และการศึกษาวรรณกรรมตามความสนใจของนักเรียน ดังนั้นครูจึงควรจัดเตรียมวรรณกรรมที่มีความหลากหลาย และนำเสนอใจสำหรับระดับชั้นของนักเรียน

2. กระบวนการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นที่ใช้แนวการสอนวรรณกรรมสัมพันธ์เป็นฐาน ให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมในตัวภาษา จึงควรให้นักเรียนศึกษาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมญี่ปุ่นกับ

วัฒนธรรมไทย เพื่อให้นักเรียนเข้าใจเพิ่มขึ้นเกี่ยวกับความเหมือนและความแตกต่างระหว่างทั้งสองวัฒนธรรม และนำภาษาญี่ปุ่นไปใช้ในการพูดเพื่อสื่อสารได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับบริบททางสังคมญี่ปุ่น

3. ในระหว่างการเรียนการสอนตามกระบวนการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่น ครูควรสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนเพื่อให้ความช่วยเหลือ ชี้แนะ หรือกระตุ้นการคิดโดยใช้คำถามตามสภาพปัญหาที่นักเรียนเผชิญในขณะนั้น เพื่อให้นักเรียนคิดและแก้ไขปัญหาด้วยตนเองได้ ทั้งนี้ครูต้องให้ข้อมูลป้อนกลับที่เหมาะสมทั้งเวลา และประเด็นที่ต้องปรับปรุงและพัฒนาเพื่อให้นักเรียนสามารถสร้างความคิดรวบยอดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. การนำกระบวนการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ครูควรเปิดโอกาสให้กับนักเรียนได้เรียนรู้ทั้งภาษาและวัฒนธรรมญี่ปุ่น โดยการมีปฏิสัมพันธ์กับเจ้าของภาษาโดยตรง เพื่อออกเสียงได้ถูกต้อง พัฒนาความสามารถด้านการพูดและความเข้าใจในความสัมพันธ์ระหว่างภาษาและวัฒนธรรม ตลอดจนสร้างความมั่นใจในการพูดภาษาญี่ปุ่นของนักเรียนมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเรียนภาษาญี่ปุ่นที่ให้ความสำคัญในการเลือกวรรณกรรมที่นักเรียนสนใจอย่างอิสระ เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่แสดงว่านักเรียนเกิดความสนใจ มุ่งมั่น และมีความพยายามในการศึกษาวรรณกรรมร่วมกับเพื่อนนักเรียนด้วยกันและครูเป็นภาษาญี่ปุ่น จนสรุปเป็นความคิดรวบยอดได้ด้วยตนเอง

2. การศึกษาเกี่ยวกับกลวิธีการเสริมต่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับระดับความสามารถที่นักเรียนมีศักยภาพที่จะพัฒนาไปถึง โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งจะเป็แนวทางที่สำคัญสำหรับการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่น

3. การศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดขึ้นกับนักเรียนในตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนและทักษะทางสังคม เนื่องจากตัวแปรเหล่านี้มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ด้านภาษาของนักเรียน

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ.(2551). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ ภาษาญี่ปุ่นและภาษาเยอรมันตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ สกสค.ลาดพร้าว

จดหมายข่าว “ตะวัน”. (2554). *มาตรฐานการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นของเจแปนฟาวน์เดชันกับการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นในประเทศไทย*, 55, 1-5.

เจแปนฟาวน์เดชัน. (2554). *มาตรฐานการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นของเจแปนฟาวน์เดชันกับการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นในประเทศไทย*. จดหมายข่าวตะวัน, 53, 1-5.

เจแปนฟาวน์เดชัน. (2561). *การสำรวจสถาบันสอนภาษาญี่ปุ่นในต่างประเทศ ตั้งแต่ปี ค.ศ.1979-2015 ของมูลนิธิญี่ปุ่น*. ญี่ปุ่น: เจแปนฟาวน์เดชัน.

ทาคาชิ มิอูระ. (2555). *มูอูระคุงบอกเพื่อน*. จดหมายข่าวตะวัน, 58, 8-9.

ฟ้าสว่าง พัฒนะพิเชฐ. (2554). *แบบจำลองบันได 3 ชั้น: แนวทางในการสอนการสื่อสารทางการพูดภาษาอังกฤษ*. *นักบริหาร*, 31(4), 41-45.

- สริตา บัวเขียว. (2559). Scaffolding...ช่วยเสริมสร้างการพัฒนาการเรียนรู้ได้อย่างไร. *วารสารมนุษยสังคมปริทัศน์*, 18(1), 1-13.
- วิภาสิทธิ์ หิรัญรัตน์. (2557). การศึกษาเปรียบเทียบการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคสแต็คระหว่างห้องเรียนเสมือนแบบปกติกับห้องเรียนเสมือนที่มีการช่วยเสริมศักยภาพทางการเรียนในรายวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (หน้า 142-156). ระดับวิทยานิพนธ์, สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ, สำนักวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- Bloom, B. S. (1956). *Taxonomy of education objective, handbook I: The cognitive domain*. New York: David McKay Co Inc.
- Brown, D. H. (2007). *Principles of language learning and teaching* (4th ed.). White Plains, NY: Longman.
- Crowl, T.K., Kaminsky, S., & Poldell, D.M. (1997). *Educational Psychology: Windows on Teaching*. Time Mirror Higher Education Group.
- Daniels, H. (1994). *Literature Circles: Voice and Choice in the Student-Centered Classroom*. Markham: Pembroke Publishers Ltd.
- Daniels, H. (2002). *Voice and Choice in Book Clubs and Reading Groups*. (2nd ed.). Portland, Maine: Stenhouse Publishers.
- Firth, J.R. (1970). *The Tongues of Men ND speech*. London: Oxford University Press.
- Furr, M. (2004). Literature circles for the EFL classroom. In Proceedings of the 2003. TESOL Arabia Conference. Dubai, United Arab Emirates: TESOL Arabia.
- Gergen, Kenneth J. (1995). *Social construction and the educational process*. Constructivism in Education.
- Hannafin, M., Land, S., & Oliver, K. (1999). Open learning environments: Foundations, methods, and models. In C. Reigeluth (Ed.), *Instructional design theories and models*. Mahway, NJ: Erlbaum.
- Hammond, J., & Gibbons, P. (2005). Putting scaffolding to work: The contribution of scaffolding in articulating ESL education. *Prospect*, 20(1), 6-30.
- Japan Foundation. (2018). *การสำรวจสถาบันสอนภาษาญี่ปุ่นในต่างประเทศ ตั้งแต่ปี ค.ศ.1979-2015 ของมูลนิธิญี่ปุ่น* (หน้า 1-22). Japan Foundation.
- Jeanne Ellis Ormrod. (2012). *Human leaning* (6th Edition). Pearson Education, USA.
- Jeni, P. D., Dixie L. S., Janet M. & Vferlie B. B. (2002). *Moving Forward with Literature Circles: USA*.
- Krashen, S. D. (1982). *Principles and practice in second language acquisition*. Oxford: Pergamum Press.
- Linuar, B. & Yamin, M. (2015). Literature circles in ELF literature classroom settings. *Didactics*, 3(7), 197-211.
- Lunenbug, F. C. (1998). Constructivism and technology: instructional designs for successful education reform. *Journal of Instructional Psychology*, 25(2), 75-81.
- Mark, F. (2004). *Literature Circles for the EFL Classroom*. Yokohama City University.

- Mark, P.L. (2007). Building a community of EFL readers: Setting up literature circles in a Japanese university. In K. Bradford-Watts (Ed.) JALT 2006 Conference Proceedings, 998-1012.
- Mohamed, E. & Joy, E. (2015). *Literature Circles as Support for Language Development*. English Teaching Forum: United State.
- Roehler, L., & Cantlon, D. (1997). *Scaffolding: A powerful tool in social constructivist Classrooms*. In M. P. K. Hogan (Ed.), *Scaffolding student learning: Instructional approaches and issues*. Cambridge, MA: Brookline Books.
- Ronna, J. L. (2011). Literature Circles Go to College. *Journal of Basic Writing*, 30(2), 53-83.
- Veeramuthu A/L V., Wei, H. S., & Tajularipin, S. (2011). The Effect of Scaffolding Technique in Journal Writing among the Second Language Learners. *Journal of Language Teaching and Research*, 2 (4), 934-939.
- Victor J. M. & Marc, V. M. (2007). *Literature Circles That Engage Middle and High School Students*. Routledge. Taylor and Francis Group. New York: London.
- Vygotsky, L. S. (1978). *Mind and Society: The Development of Higher Psychological Process*. Cambridge, MA: Harvard University Press.